

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van IND / SUA

Nummer & Titel IB 2023/82 Arrest Hof van Justitie Chain Rule

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel

InformIND Thema Asiel themapagina's, VW 30 Dublin

Relatie met

Geldig vanaf 07-12-2023

Geldig tot en met 07-06-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna Afdeling) heeft in een drietal zaken prejudiciële vragen gesteld over de zogenaamde chain rule en het bepalen van overdrachtstermijnen wanneer er sprake is van meer dan twee betrokken lidstaten.

Op 12 januari 2023 heeft het Hof van Justitie van de EU (hierna Hof) [arrest 1](#) gewezen in de door de Afdeling gestelde prejudiciële vragen. Het gevolg van dit arrest is dat de chain rule niet meer toegepast kan worden.

2. Inhoud/Toelichting

De chain rule zag op de situatie dat een verzoeker gedurende de overdrachtstermijn tussen lidstaat 2 en lidstaat 1 in een andere (derde) lidstaat opnieuw internationale bescherming vroeg. In het kort komt het er op neer dat de oorspronkelijke overdrachtstermijn van 6 maanden telkens opnieuw begon op het moment dat er voor afloop van de overdrachtstermijn tussen de andere lidstaten een nieuw verzoek om internationale bescherming werd ingediend. De chain rule is niet opgenomen in de huidige Dublinverordening (Verordening EU 604/2013). Deze regel is gebaseerd op een afspraak in het Dublin II Contact Committee van 24-25 april 2007. De chain rule had tot doel: te voorkomen dat er verschillende overdrachtstermijnen door elkaar gaan lopen, het tegengaan van het doelbewust onderduiken om overdracht te frustreren en het ontmoedigen van forumshopping.

In dit informatiebericht wordt toegelicht wat de gevolgen zijn van dit arrest voor het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat en hoe gehandeld wordt wanneer de verantwoordelijkheid verschuift.

3. Verwachting

1 HvJ EU arrest van 12 januari 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Time limit for transfer – Multiple applications), C-323/21, C-324/21, C-325/21, EU:C:2023:4

In de periode sinds de uitspraak is nagegaan welke afspraken tussen lidstaten gemaakt kunnen en moeten worden om de procedures voor het bepalen van de verantwoordelijkheid zo duidelijk mogelijk te maken en om te voorkomen dat de verantwoordelijkheid door het verlopen van termijnen verschuift. Dit proces is nog niet afgerond.

4. Uitgangspunten

Naar aanleiding van het arrest handelen we nu volgens deze uitgangspunten:

- Elke lidstaat houdt zijn eigen overdrachtstermijn en moet binnen die termijn overdragen. Ook moet elke lidstaat een verlenging en opschorting melden bij de lidstaat waarmee een akkoord is bereikt.
- Wanneer niet tijdig wordt overgedragen verschuift de verantwoordelijkheid. Een overdrachtsbesluit naar de eerder verantwoordelijke lidstaat kan dan niet meer worden uitgevoerd.
- Er kan dan een nieuw overname of terugname verzoek worden verzonden naar de nieuw verantwoordelijk geworden lidstaat binnen de termijnen van artikel 23, lid 2. Tenzij de vreemdeling op dat moment in Nederland MOB is. De termijn gaat lopen vanaf het moment waarop de lidstaat ervan op de hoogte is dat de verantwoordelijkheid is verschoven en daarmee over de informatie beschikt die hem in staat stelt een verzoek bij de nieuw verantwoordelijke lidstaat in te dienen. De regel in artikel 23, lid 3, Dublinvo geldt niet voor die lidstaat.
- Er kan op elk moment maar één lidstaat verantwoordelijk zijn. Een overdracht naar een andere lidstaat dan de verantwoordelijke lidstaat is niet toegestaan.

5. Hoe te handelen

Vaststellen en onderzoeken welke lidstaat verantwoordelijk is

Op basis van de Dv en de uitvoeringsverordening is het aan de aangezochte lidstaat om te onderzoeken of hij verantwoordelijk. De lidstaat die het terug of overname verzoek indient verzamelt daarvoor de benodigde informatie. Over de manier waarop deze informatie verzamelt wordt en bij welke lidstaat, worden nog nadere afspraken gemaakt.

Communicatie over verschuiving van verantwoordelijkheid

Er is geen standaard werkwijze voor communicatie over het verschuiven van de verantwoordelijkheid mogelijk. Lidstaten hebben niet dezelfde mogelijkheden voor controle op het einde van de overdrachtstermijn.

Vanwege de beperkingen in communicatie over verschuiving van de verantwoordelijk zullen we vaak pas ruim na de daadwerkelijke verschuiving van die verantwoordelijkheid ervan op de hoogte raken dat een andere lidstaat verantwoordelijk is. Zoals onder uitgangspunten al is opgenomen gaat de termijn voor het indienen van een nieuw claimverzoek pas lopen vanaf het moment waarop wij van de verschuiving op de hoogte zijn en kunnen vaststellen dat een andere lidstaat verantwoordelijk is.

Claim-uit:

Gebruik voor het vaststellen van de verantwoordelijkheid de uitgangspunten die hierboven zijn benoemd.

Het kan voorkomen dat er informatie bekend is waaruit blijkt dat verantwoordelijkheid op korte termijn verschuift

Er wordt geclaimd op de op dat moment verantwoordelijke lidstaat. Er wordt niet beschikt. In de meeste situaties zal al wel een voornemen zijn uitgebracht. Als dat niet het geval is wordt ook nog geen voornemen uitgebracht.

Na verschuiving wordt een nieuwe claim gelegd op de nu verantwoordelijk geworden lidstaat. Een brief wijziging claimland wordt verstuurd, indien eerder al een voornemen was uitgebracht.

Als er daadwerkelijk sprake is van een verschuiving van de verantwoordelijkheid dan kunnen de volgende scenario's aan de orde zijn:

Melding verschuiving verantwoordelijkheid:

a) Wanneer er nog geen overdrachtsbesluit is:

- verzend je een nieuw terugname of overname verzoek
- verstuur je een brief wijziging claimland ,
- vervolg je de procedure zoals gebruikelijk (voornemen, zienswijze, beschikking)

b) Wanneer er wel een overdrachtsbesluit is, maar deze nog niet in rechte vast staat:

- trek je de beschikking in
- verzend je een nieuw terugname of overname verzoek
- verstuur je een brief wijziging claimland
- vervolg je de procedure zoals gebruikelijk (voornemen, zienswijze, beschikking.

c) Wanneer het overdrachtsbesluit in rechte vast staat:

- verzend je een nieuw terugname of overname verzoek op grond van artikel 24 Dvo
- verstuur je een brief wijziging claimland verstuurd (specifiek voor deze situatie)
- breng je een los overdrachtsbesluit uit waarin je ook in gaat op eventuele bezwaren die naar aanleiding van de brief wijziging claimland zijn ingebracht.

Het staat de vreemdeling wel vrij om een nieuwe aanvraag in te dienen wanneer hij zelf van mening is dat de verantwoordelijkheid is verschoven. In die situaties worden de gebruikelijke procedures gevolgd.

d) Wanneer de vreemdeling met onbekende bestemming is vertrokken (MOB) en er al een overdrachtsbesluit is:

- hoeft er niet gehandeld te worden
- maak je een memo op waarin je opneemt dat je niet claimt omdat betrokkene MOB is.

NB: wanneer er nog geen overdrachtsbesluit is wordt wel een claimverzoek gestuurd naar de nieuw verantwoordelijke lidstaat.

e) Wanneer de vreemdeling met onbekende bestemming is vertrokken, de verantwoordelijkheid is verschoven naar een andere lidstaat, en de vreemdeling zich opnieuw meldt:

- Op het moment dat de vreemdeling zich opnieuw meldt ontstaat de situatie dat informatie beschikbaar is waarmee de verantwoordelijkheid kan worden vastgesteld
- Op dat moment start de termijn voor het indienen van een nieuwe claim bij de nu verantwoordelijk geworden lidstaat.
- je verzend een nieuwe terugname of overnameverzoek
- Welke procedure verder wordt gevolgd is afhankelijk van de individuele casus

f) Wanneer de vreemdeling geen asielaanvraag heeft ingediend in Nederland:

- verzend je een nieuw terugname of overnameverzoek
- vervolg je de procedure zoals gebruikelijk

Claim in

Het is mogelijk dat Nederland door meerdere lidstaten als verantwoordelijke lidstaat wordt aangewezen. Zolang er nog geen verschuiving van de verantwoordelijkheid heeft plaatsgevonden, zal Nederland als verantwoordelijke lidstaat latere claimverzoeken moeten accepteren. In het Nederlandse claimakkoord wordt zoveel mogelijk relevante informatie over eerdere claimakkoorden opgenomen. Gedacht kan worden aan de datum van het claimakkoord met de andere lidstaat en of er inmiddels een verlenging of stuiting van de overdrachtstermijn is gemeld. Er wordt altijd een voorbehoud opgenomen dat een uiterste overdrachtstermijn vanwege een verlenging of opschorting nog kan wijzigen.

Ook kan het voorkomen dat Nederland een claimverzoek ontvangt van een andere lidstaat, terwijl Nederland (nog) niet verantwoordelijk is vanwege een eerder claimakkoord, maar de verantwoordelijkheid op korte termijn naar Nederland zal verschuiven. Als de verschuiving gaat plaatsvinden binnen de termijn voor de beantwoording van het claimverzoek, wordt gewacht met de beantwoording tot de verschuiving heeft plaatsgevonden. Na de daadwerkelijke verschuiving kan het verzoek worden geaccepteerd. In alle andere situaties wordt het claimverzoek afgewezen.

Een claim-in verzoek kan niet afgewezen worden vanwege het ontbreken van een recent eurodacresultaat. Omdat eurodac alleen onder strikte voorwaarden geraadpleegd mag worden zal, wanneer sprake is van verschuiving van verantwoordelijkheid naar Nederland, een lidstaat die claimt Eurodac meestal niet mogen raadplegen. We mogen wel verwachten dat die lidstaat onderbouwd waarom ze van mening zijn dat de verantwoordelijkheid naar Nederland is verschoven en waarom er geen aanwijzingen zijn dat een ander land verantwoordelijk is geworden en waarom er geen aanwijzingen zijn dat de vreemdeling het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten.

Wanneer Nederland een claim-in verzoek ontvangt omdat wij na het verschuiven van de verantwoordelijkheid niet een claim hebben ingediend bij het nieuw verantwoordelijk geworden land omdat de vreemdeling MOB was, wijzen wij het claim-in verzoek af. Wij wijzen daarbij op punten 83, 85 en 87 uit het arrest, daarin staat dat de regel in artikel 23, lid 3, van de Dublin III-verordening niet geldt voor een lidstaat die voor de verschuiving van de verantwoordelijkheid tijdig een terugnameverzoek heeft ingediend bij de lidstaat die op dat tijdstip verantwoordelijk was. Ook volgt daaruit dat voor de lidstaat **waar de vreemdeling zich op het grondgebied ophoudt** een nieuwe termijn ingaat om een terugname verzoek in te dienen bij de lidstaat die verantwoordelijk is geworden.

Bewaring

Het is niet uit te sluiten dat de situatie zich zal voordoen waarbij een verschuiving van verantwoordelijkheid plaats vindt terwijl de vreemdeling al in bewaring is gesteld ter fine van overdracht. Dan moet per zaak worden beoordeeld of het nog mogelijk is de stappen zoals vermeld bij scenario d binnen de geldende (bewarings)termijnen uit te voeren.

6. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met unit Dublin, JZ, DT&V en SUA